

VAC-therapie

Inleiding

Uw arts of verpleegkundige specialist (VS) heeft in overleg met u besloten om uw wond te behandelen met VAC-therapie. VAC is een afkorting voor Vacuüm Assisted Closure, wat staat voor 'vacuümgeassisteerde wondbehandeling'. Bij VAC-therapie wordt gebruikgemaakt van een nauwkeurig instelbare onderdruk (vacuüm), waardoor de wondgenezing versneld wordt. Dit wordt ook wel 'negativedruktherapie' genoemd. Deze folder geeft algemene informatie over VAC-therapie. Het is belangrijk dat u zich realiseert dat de situatie bij iedereen anders kan zijn.

VAC-therapie

De VAC-therapie zorgt ervoor dat:

- de wond gereinigd wordt;
- er een wondomgeving ontstaat, die genezing bevordert;
- de wondranden naar elkaar toe groeien;
- overtollig wondvocht afgevoerd wordt;
- de doorbloeding van de wond gestimuleerd wordt.

De duur van deze behandeling hangt af van de grootte en diepte van de wond. Uw behandelend arts of verpleegkundig specialist bepaalt wanneer de wond voldoende is genezen om te kunnen stoppen met de VAC-therapie. Vervolgens wordt met u besproken wat de volgende stap zal zijn in de wondzorg.

VAC-systeem

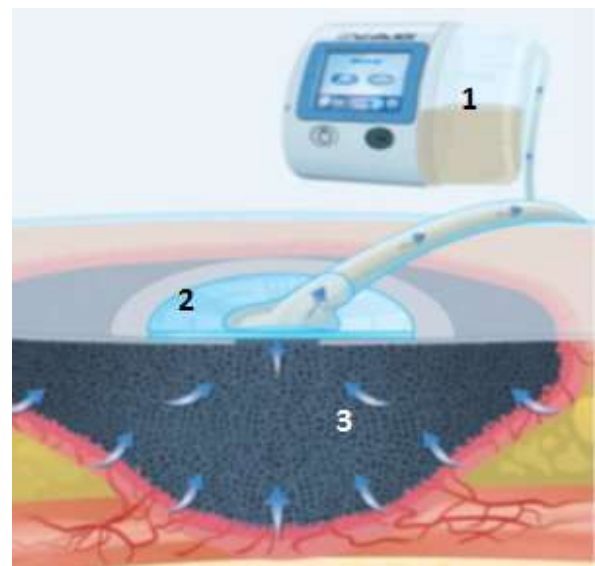
Bij VAC-therapie wordt een VAC-systeem gebruikt, dat bestaat uit een pomp, een slang en een opvangbeker. De pomp wordt door een computer gestuurd en zorgt voor een onderdruk.

Als het VAC-systeem ingeschakeld wordt, ontstaat er vaak een licht trekkend gevoel.

Dit gevoel verdwijnt meestal na tien tot vijftien minuten.

Een VAC-pomp bestaat uit verschillende onderdelen:

1. VAC-unit: dit is de pomp die voor de druk zorgt.
2. TRAC-pad: dit is de afzuigslang waarmee de pomp de druk op de wond controleert en het wondvocht afvoert naar de opvangbeker.
3. Wond met Granufoam: zwarte foam of in sommige gevallen witte foam.

Afbeelding 1: Weergave aangelegde VAC-pomp.

Aan de pomp zit een opvangbeker waarin het wondvocht opgevangen wordt. Deze beker is door middel van een doorzichtige slang verbonden met het foamverband. Dit verband neemt het wondvocht goed op en wordt in de wond aangebracht en afgedekt met een doorzichtig klevend folie. De folie zorgt ervoor dat de wond luchtdicht is afgedekt. Aan het einde van de folder is een verkorte handleiding bijgevoegd van de VAC-pomp.

Het foamverband moet regelmatig verschoond worden. In overleg met de arts of VS wordt besloten hoe vaak dit gebeurt; meestal is dit twee keer per week. Het is echter ook mogelijk dat u tijdens de VAC-therapie naar huis mag. Dan zal het foamverband bij u thuis verwisseld worden door een verpleegkundige, of u komt hiervoor terug op de polikliniek. Deze verbandwisselingen worden soms als onprettig en/of pijnlijk ervaren. Voor de verbandwissel kan daarom pijnmedicatie gegeven worden.

Hoe lang heeft u VAC-therapie nodig?

Hoe lang u de therapie nodig heeft, is afhankelijk van de grootte van de wond en van hoe snel de wond geneest. Dit wordt goed in de gaten gehouden door de wondconsulent, de verpleegkundig specialist en uw behandelend specialist.

Lopen

Het is belangrijk dat u na een operatie weer gaat bewegen; dit voorkomt complicaties. Heeft de arts gezegd dat u mag mobiliseren (bewegen), dan kunt u gewoon met de VAC lopen.

Douchen

Tijdens de VAC-therapie kunt u douchen. Het folie over de wond is waterdicht. De unit mag echter niet nat worden. De slang moet tijdens het douchen worden afgeklemd. Dit betekent dat de therapie tijdelijk wordt onderbroken. Door het douchen kan de folie loslaten. Het is daarom gewenst dat u doucht op de dagen waarop de verbandwissel plaatsvindt.

Voeding

Patiënten die in een ziekenhuis liggen, hebben vaak minder eetlust. Misschien geldt dat ook voor u. Toch is het belangrijk dat u goed eet; dit bevordert namelijk de wondgenezing.

Tijdens de VAC-therapie wordt wondvocht weggezogen waar ook eiwitten in zitten die u goed zou kunnen gebruiken. Het is daarom

belangrijk om goed te eten en eventueel een dieet met extra eiwitten te volgen.

Alarm

Het VAC-systeem geeft hoorbare en zichtbare alarmsignalen die de aard van het alarm beschrijven. Deze alarmen kunnen nodig zijn om u een veilige en optimale VAC-therapie te bieden.

Welke alarmen kunt u verwachten?

- De opvangbeker is vol;
 - stop de therapie;
 - vervang de opvangbeker;
 - start de therapie opnieuw.
- Onvoldoende vacuüm;
 - controleer het wondverband op lekkage (plak zo nodig folie bij);
 - controleer of de T.R.A.C.@-connector correct gesloten is;
 - controleer of de opvangbeker goed geplaatst is.
- Blokkade;
 - controleer of de slangklemmen open staan;
 - controleer of de slangen niet geknikt of bekneld zijn;
- Batterij bijna leeg;
 - sluit het systeem aan op het lichtnet
- Geen therapie;
 - controleer of het systeem aan staat;
 - controleer of de batterij gevuld is; bij lege batterij: sluit het systeem aan op het lichtnet om de batterij opnieuw op te laden.
- Therapie-niet-actief alarm;
 - het systeem alarmeert wanneer de vacuümtherapie langer dan vijftien minuten niet wordt uitgeoefend. Als het systeem (powerknop) niet is ingeschakeld, is dit alarm niet actief.

Complicaties VAC-therapie

Bij V.A.C.@-therapie kunnen de volgende complicaties optreden:

- infectie;
- pijn;
- lek in de afdichting: wondverband is niet vacuüm.

Vergelijkbare complicaties kunnen optreden wanneer het therapiesysteem defect raakt.

Infectie

Infectie van de wond kan gevaarlijk zijn. De wond moet dan ook regelmatig op infecties worden gecontroleerd. Als de wondbedekker de wondbodem niet raakt, kan zich daaronder vocht ophopen. Hierdoor kan een infectie of abces ontstaan.

Een wondinfectie uit zich door warmte in het wondgebied, (koorts), pijn, roodheid, zwelling, jeuk, huiduitslag, pusafscheiding en sterke geur. Daarnaast; misselijkheid, braken, diarree, hoofdpijn, pijnlijke keel met slijmvlieszwelling en desoriëntatie. Ook kan een lage bloeddruk een bijkomend verschijnsel zijn van ernstige infecties. Wanneer u deze symptomen herkent en een infectie vermoedt, neem dan contact op met het Wond Expertise Centrum van het Groene Hartziekenhuis.

Pijn door vacuümtherapie

Bij de start van de vacuümtherapie kan de wond pijnlijk zijn. Deze pijn verdwijnt na tien tot vijftien minuten.

Pijn kan worden voorkomen door te starten met een lage druk en door deze druk vervolgens (met lage intensiteit) geleidelijk op te bouwen tot de gewenste druk. Eventueel kan overgestapt worden van een polyurethaan wondbedekker (zwarte foam) naar een polyvinyl-alcohol wondbedekker (witte foam).

Ook het verwijderen van de wondbedekker kan pijnlijk zijn. Dit kan worden voorkomen of verminderd door het vacuüm te stoppen, de wondbedekker te bevochtigen, vijftien tot dertig minuten te wachten en daarna het verband te verwijderen.

Verder kunnen de wondranden van geïnfecteerde wonden door de zwelling gevoelig zijn. Adequate pijnstilling tijdens de verbandwisseling is dan van belang.

Een lek in de afdichting

Een lek in de afdichting maakt dat de vacuümtherapie niet effectief is; dit kan vochtophoping in de wond veroorzaken. Dit laatste kan weer leiden tot lekkages en infecties.

Een lek in de afdichting kan veroorzaakt worden door een gaatje, inadequaate dakpansgewijs afplakken of door kreukels.

Het lek kan worden gedicht door de folie goed rond de wond en de drain aan te drukken. Waar nodig kan extra folie worden geplakt.

Als bovenstaande niet genoeg effect heeft, moet het verband worden verwisseld.

Bij een lucht lekkage geeft het systeem een alarm en staat in het scherm welke stappen ondernomen kunnen worden om het alarm uit te schakelen.

Defect therapiesysteem

Een defect therapiesysteem kan complicaties veroorzaken die vergelijkbaar zijn met een onderbroken therapie of een lek in de afdichting.

Als het systeem defect is en er niet binnen twee uur een vervangend systeem aanwezig is, moet het verband worden verwijderd. De VAC-therapie wordt dan tijdelijk onderbroken. In de tussentijd moet de wond worden verbonden. Voor advies hierover neemt u in principe in eerste instantie contact op met de thuiszorg en hierna eventueel zo nodig met het Wond Expertise Centrum van het Groene Hart Ziekenhuis.

Algemene informatie over het GHZ

Voor informatie over het Groene Hart Ziekenhuis (GHZ) kunt u terecht op onze internetsite: www.ghz.nl.

Ook kunt u bellen naar het algemene informatienummer: (0182) 50 50 50.

Vragen?

Als u vragen heeft of problemen ondervindt met de VAC-pomp, neem dan

in eerste instantie telefonisch contact op met de thuiszorgorganisatie die de zorg bij u levert.

Daarnaast kun u bij het Wond Expertise Centrum van het Groene Hart Ziekenhuis terecht, via telefoonnummer: (0182) 50 50 50, doorkiesnummer 3266.

Het Wond Expertise Centrum van het Groene Hart Ziekenhuis is bereikbaar van maandag tot en met vrijdag van 8:00 tot 16:00 uur. Buiten kantoor tijden kunt u contact opnemen met de Spoedeisende Hulp, via telefoonnummer: (0182) 50 53 27.

Colofon

uitgave: Groene Hart Ziekenhuis, Gouda
productie: Marketing & Communicatie
augustus 2024
04.04.150

Hierna: 'Verkorte gebruikershandleiding voor zorgverleners'.
(The Clinical Advantage (The Clinical Advantage, 2007).
Bron: www.kci-medical.com.

Verkorte gebruikershandleiding voor zorgverleners

Belangrijke veiligheidsinformatie

Indicaties, contra-indicaties, waarschuwingen, voorzorgsmaatregelen en andere veiligheidsinformatie vindt u op het veiligheidsinformatie blad. Deze wordt meegeleverd bij de Therapy Unit. Als deze ontbreekt neem dan onmiddellijk contact op met KCI Medical tel.nr. 030 635 60 60.

De meeste lekkages treden op:

- Waar de folie contact maakt met de huid.
 - Waar de SensaT.R.A.C®Pad wordt bevestigd aan de folie.
 - Bij de slangverbindingen
 - Wanneer de opvangbeker niet correct is bevestigd aan de Therapy Unit.
1. Zorg dat de connector tussen beide slangen goed vastzit.
 2. Zorg dat de opvangbeker goed op de Therapy Unit is geïnstalleerd.
 3. Terwijl de therapie is ingeschakeld, oefent u enige druk uit en verplaats uw hand en vingers langzaam rondom het folie en de SensaT.R.A.C®Pad. Het staafdiagram wordt lager en de frequentie van het geluidssignaal neemt af (als Seal Audio is ingeschakeld) wanneer de lekkage wordt gevonden.
 4. Raadpleeg de instructies voor het aanbrengen van de V.A.C® Dressings voor informatie over het gebruik van het folie om de lekkage te stoppen.
 5. Neem zonodig contact op met uw zorgverlener of KCI Medical voor assistentie of meer informatie.

ActiV.A.C® Therapy mag alleen gebruikt worden in combinatie met SensaT.R.A.C™ Disposables. Controleer of de grootte van het gat 2-3 cm rond is. Gebruik eventueel de bijgevoegde liniaal om er zeker van te zijn dat de grootte goed is.

Therapiegeschiedenis weergeven of exporteren

De therapiegeschiedenis is een chronologisch logboek met de datum en de tijd waarop de therapie is gestart/ gestopt of gewijzigd. Druk in het startscherm van de Modus Behandelaar op **'Therapie'**, dan op **'Volgende'** en dan op **'Geschiedenis'** om het scherm te openen.

Het scherm **'Therapiegeschiedenis'** heeft twee opties:

- Geschiedenis bekijken- hiermee ziet u de geschiedenis op het scherm
 - Geschiedenis exporteren- hiermee kunt u het scherm weergeven waarmee u de geschiedenis kan transporteren via de USB- poort.
- Druk op **'Geschiedenis bekijken'** op het scherm om de therapiegeschiedenis weer te geven.

Houd de knoppen ingedrukt om door de geregistreerde informatie te bladeren.

Druk op **'Therapie exporteren'** op het scherm 'Therapiegeschiedenis' om de therapie geschiedenis te downloaden naar een USB stick.

Opvangbeker vervangen

De ActiV.A.C® opvangbeker moet vervangen worden als deze vol is (het alarm gaat dan af), of minimaal eenmaal per week, in verband met de geur.

1. Stop de therapie door op de knop op het touchscreen te drukken.
SCHAKEL DE THERAPY UNIT NIET UIT.

2. Schuif beide slangklemmen naar de slangconnector.
3. Sluit beide slangklemmen goed af.
4. Druk de slangconnectors in en draai er dan aan om de slangen los te koppelen.
5. Druk de ontgrendeling van de opvangbeker omlaag.
6. Trek de opvangbeker los van de Therapy Unit.

i Voer de gebruikte opvangbeker af in overeenstemming met de voorschriften van de instelling en/ of lokale overheid.

7. Installeer de nieuwe opvangbeker op de Therapy Unit. U hoort een klikkend geluid als u de opvangbeker correct heeft bevestigd.
8. Zorg dat de opvangbeker goed in de Therapy Unit is geïnstalleerd. Als de opvangbeker goed is geïnstalleerd, kunt u deze niet verwijderen door er zachtjes aan te trekken.
9. Sluit de slangen op elkaar aan door de connectors in te drukken en te draaien.
10. Open beide slangklemmen.
11. Druk op de knop op het touchscreen om de therapie te herstarten. Het wondverband moet in elkaar vouwen.

 SCHAKEL DE THERAPY UNIT NIET UIT.

Alarmen Druk voor meer informatie

Er wordt een alarm weergegeven op het touch-screen als er een conditie wordt gedetecteerd door de ActiV.A.C[®] Therapy Unit, die de onmiddellijke aandacht van de patiënt of zorgverlener vereist om te garanderen dat voorgeschreven therapie wordt geleverd.

Alarmen gaan gepaard met een herhalend geluidssignaal. Druk op om het geluidssignaal gedurende twee minuten te dempen.

Alarm: accu bijna leeg Dit alarmscherm wordt weergegeven ongeveer 30 minuten voordat de accu helemaal leeg is. Sluit de Therapy Unit direct aan op het stopcontact.

Blokkeringsalarm, therapie onderbroken Controleer de slangklemmen, controleer of de slang niet is geknikt of geplooid of op een andere manier wordt geblokkeerd. Plaats de unit en slang dan lager, zodat deze zich op dezelfde hoogte als de wond bevinden.

Opvangbeker vol alarm Vervang de opvangbeker en herstart de therapie.

Opvangbeker slecht geplaatst Bevestig de opvangbeker juist.

Lekkage alarm Gebruik de Seal Check[™] Leakdetector om lekkage op te sporen en te verhelpen.

Lekkage alarm, therapie onderbroken Gebruik de Seal Check[™] Leakdetector om lekkage op te sporen en te verhelpen. Druk op reset om de therapie te herstarten.

Lage druk alarm, therapie onderbroken De ActiV.A.C[®] Therapy Unit blijft aanstaan, maar de negatieve druk op de wond kan onder de ingestelde druk zijn waardoor de therapeutische voordelen afnemen. Controleer de slangklemmen, controleer of de slang niet is geknikt of geplooid of op een andere manier wordt geblokkeerd. Plaats de unit en slang dan lager, zodat deze zich op dezelfde hoogte als de wond bevinden.

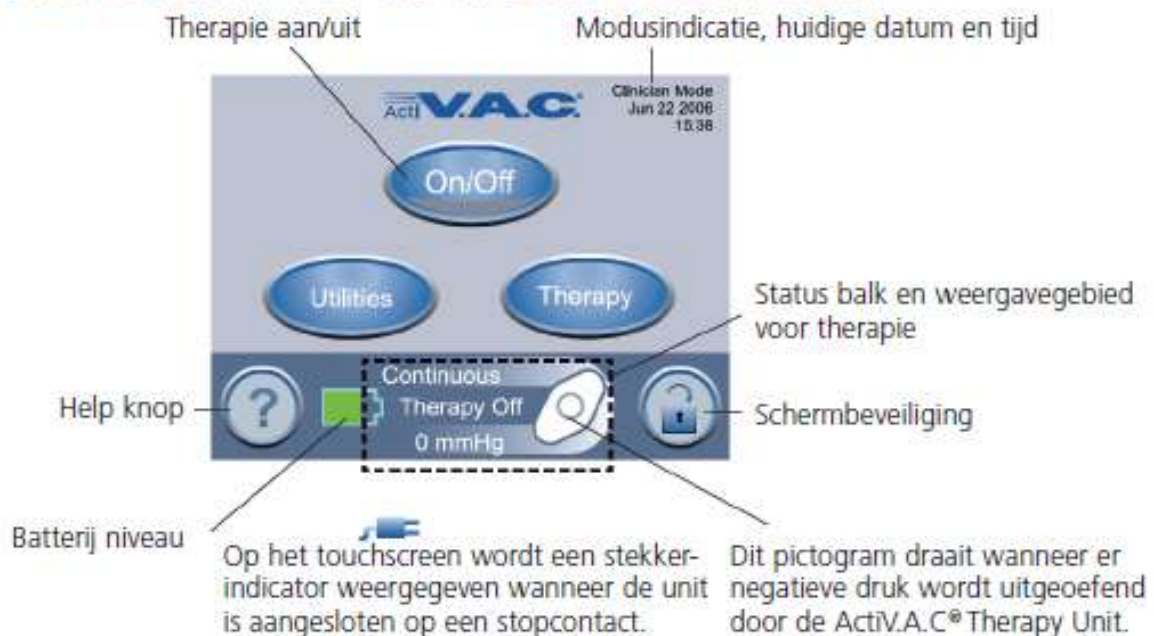
Systeem fout Er is een technisch probleem opgetreden. Schakel de therapie uit en aan. Als de fout opnieuw optreedt, neem dan contact op met KCI Medical.

Therapie inactief De therapie staat langer dan 15 minuten uit. Herstart de therapie.

ActiV.A.C.® Therapy Unit

Startscherm van de Modus Behandelaar

- De ActiV.A.C.® Therapy Unit moet bij een nieuwe patiënt worden geleverd in de Modus Behandelaar.
- De ActiV.A.C.® Therapy Unit zal automatisch na ongeveer 15 minuten terugkeren naar het startscherm Patiëntmodus.

Instellingen bevestigen

Als de instellingen zijn gekozen, komt dit bevestigingsscherm in beeld.

Druk op 'OK' om door te gaan en om de therapie te starten.

Startscherm therapie

Seal Check™
Leak Detector

Logboek

Het opsporen van een lekkage door middel van Seal Check™

Wanneer de ActiV.A.C® Therapy Unit een significante lekkage detecteert, wordt het lekkagealarm geactiveerd (zie waarschuwingen en alarmen van de gebruikershandleiding).

De functie Seal Check™ biedt een geluidssignaal en een staaf-diagram als hulpmiddel om de lekkages te vinden. De frequentie van het geluidssignaal en de hoogte van de staafdiagram geven de mate van lekkage aan. De frequentie van het geluidssignaal neemt af en het staafdiagram wordt lager wanneer de lekkage wordt gevonden.

Een oranje staafdiagram geeft een significante lekkage aan. Een groen staafdiagram geeft aan dat de ActiV.A.C® Therapy Unit normaal functioneert.

De lijn in het staafdiagram is het overgangspunt van groen naar oranje en andersom.

Druk op Seal Audio om het geluid van Seal Audio aan of uit te schakelen.

Druk op het lekkage alarm scherm om gebruik te maken van de Seal Check™ en de lekkage op te sporen.

Afbeelding 2: Verkorte handleiding VAC-pomp (The Clinical Advantage (The Clinical Advantage, 2011) Geraadpleegd van www.kci-medical.com

Overschakelen naar Patiënt-modus of de Modus Behandelaar

Druk voor toegang naar het Helpmenu. Druk op Patiëntmodus of op Modus Behandelaar om over te schakelen naar een andere modus.

Er wordt een scherm weergegeven als bevestiging van de ingestelde modus.

Druk op 'Patiënt Modus' om naar deze modus te gaan.

Druk op 'Clinical Mode' om naar deze modus te gaan.

Houd OK knop minstens 5 seconden ingedrukt om door te gaan naar modus 'behandelaar'.

Therapie instellingen

Druk in het beginscherm van de modus 'behandelaar' op therapie, dan op volgende en dan op 'instellingen' om dit scherm weer te geven.

- **Instellingen** - handmatig de therapie instellen.
- **Seal check™** - hulp bij het zoeken van lekkages.
- **Instellingengids** - hulp bij het selecteren van de therapie-instellingen.
- **Geschiedenis** - Therapiegeschiedenis weergeven of exporteren.

Therapie instellingen

Opties beschikbaar via het scherm 'instellingen'

- 'Druk'
- 'Intensiteit'
- 'Continu'
- 'Intermitterend'

 Als u handmatig een instelling wijzigt, wordt deze wijziging direct doorgevoerd wanneer de therapie is ingeschakeld.

Druk op 'Exit' om terug te gaan naar het beginscherm van de modus 'behandelaar'.